

NYT

Nr. 29 - juli 1994

fra DANMARKS FLYVEMUSEUM og FLYVEMUSEETS VENNER

Åbningstider

Til og med den 18. september er museerne i Center Mobilium åbne *alle* ugens dage fra kl. 10 til 19.

Derefter går man igen over til weekendåbning, dvs lørdag og søndag fra kl. 10 til 16. I skolerens efterårsferie er der dog åbent alle ugens dage.

Generalforsamling

Flyvemuseets Venners generalforsamling, der afholdtes den 26. maj i KDA-huset i Roskilde, fik traditionen tro et yderst roligt forløb.

Formanden, direktør Chr. R. Hunderup, måtte desværre berette om en lille tilbagegang i medlemstallet til 727, men også i 1993 har foreningen kunnet efterleve formålsparagraffens ordlyd om at „at formidle økonomisk og anden støtte til Danmarks Flyvemuseum“, idet man har givet Flyvemuseet en donation på 75.000 kr.

Foreningen har dermed ydet i alt 2.045.000 kr. til museet.

Kontingentet fastsattes til uændret 150 kr. årligt (100 kr. for pensionister), og som noget nyt besluttedes det at indføre et livsvarigt kontingent på 1.000 kr.

Repræsentantskabsmøde

Den 27. maj afholdt Flyvemuseet ordinært repræsentantskabsmøde i Center Mobilium, Billund lufthavn.

Formanden, civilingeniør Søren Jakobsen oplyste i sin beretning, at der i 1993 havde været en lille stigning i besøgstallet, ca. 3%, til 70.343.

Selvom museet fik nye vedtægter i 1992, var det nødvendigt med en ret omfattende revision af dem. Det er net myndighedskrav og skyldes, at Civilretsdirektoratet anser museet for en fond, og vedtægterne måtte derfor bringes i overensstemmelse med fondslovgivningen.

Efter ændringerne præciserer vedtægterne, at det er bestyrelsen (og den alene), der har ansvaret i alle forhold vedrørende museet.

Søren Jakobsen genvalgte med akklamation til formand.

Til bestyrelsen genvalgte Hans Kofoed og nyvalgte Poul Arne Hammer Pedersen, idet Hans Ingolf Nielsen på grund af arbejdspress ikke modtog genvalg.

Det besluttedes endvidere at besætte den plads i bestyrelsen, der har stået ledig i nogle år. Til denne valgtes Gunner Larsen.

Kontingentet

De medlemmer, der endnu ikke har betalt kontingent for 1994, anmodes om at gøre dette snarest belejligt.

Kontingentet er stadig 150 kr., for pensionister 100 kr., men man må da meget gerne betale mere!

Foreksempel 1.000 kr. - så bliver man *livsvarigt* medlem af Foreningen Flyvemuseets Venner.

Og husk at tage kontingentkvitteringen med, når De besøger Center Mobilium. Medlemmer af Flyvemuseets Venner kommer nemlig gratis ind ikke blot i Flyvemuseet, men også i Falckmuseet og i Danmarks Automobilmuseum.

Percival Proctor

Næste år er det 50 år siden, Anden Verdenskrig ophørte. Det markerer vi på Danmarks Flyvemuseum ved en helt ny udstilling om flyvningen i Danmark under besættelsen.

Men i 1995 er det også 50 år siden, de første fly efter befrielsen blev leveret til det danske forsvar, og det jubilæum vil vi forhåbentlig også kunne markere.

Flytypen var engelsk, Percival Proctor, et tresædet forbindelses- og træningsfly, ubevæbnet og uden egentlig militær værdi. Typen fremkom i 1939 som en militærudgave af et mellemkrigsårenes eleganteste privatfly, Vega Gull, og der blev i alt bygget ca. 1.200, hovedparten af møbelfabrikken F. Hill & Sons i Manchester.

Det danske forsvar (det var før Flyvevåbnet blev oprettet) anskaffede seks Proctor fra de engelske overskudslagre. De to første ankom til Kastrup den 30. november 1945, de øvrige fire i begyndelsen af 1946.

Nogen længere militær karriere fik Proctor dog ikke i Danmark. Allerede i november 1951 blev de seks fly solgt til civil anvendelse, og af disse er kun ét bevaret. Det tilhører Danmarks Flyvemuseum.

Flyet er bygget i 1942 (af F. Hill & Sons) til Royal Air Force med serienummeret HM364. Det kom til Danmark den 2. februar 1946 og fik her nummeret 605.

I 1952 blev det civilt indregistreret som OY-ACP. Det fløj nogle år som „fragtfly“ med aviser fra København til provinsen (det var før Ekstra-bladet fik etableret trykkeri i Jylland), men blev senere anvendt som privatfly.

Da Danmarks Flyvemuseum erhvervede flyet i foråret 1969, havde det stået udendørs hele vinteren, og det havde ikke bekommet det godt. Proctor er nemlig en typisk trediverkonstruktion, helt af træ, og det indtrængende regnvand havde svækket strukturen, endda meget betydeligt.

Men det firma, der skulle transportere flyet fra Kirstinesminde flyveplads til det daværende museumsdepot på Egeskov, tog ikke hensyn dertil. Flyet blev kørt med „løftet hale“, med en strop omkring bagkroppen op til den hydrauliske læssekran. Denne strop skar sig efterhånden som en osteskærer gennem bagkroppen, og da transporten nåede Lillebæltsbroen, faldt halen af!

Det var derfor noget af en opgave, Dansk flyvehistorisk Forenings restaureringsgruppe gik i gang med for snart tre år siden. Hele bagkroppen fra vingens bagkant til haleplanets forkant skulle nemlig genskabes.

Flytningen af værkstedet fra Østerbrogades Kaserne til Buddinge Batteri har betydet, at arbejdet lå stille et halvt års tid, men nu er de frivillige museumsteknikere nået så langt, at man står over for at skulle sammenbygge kroppen og centersektionen og lægge lærred uden på kroppens krydsfiners-beklædning.

Næste fase bliver så installation af styregrej, instrumenter, motor m.v. Motoren og den stilbare propel er forlængst renoveret. Ydervingerne er tilsyneladende i god stand, men lærredsbeklædningen skal fornyes.

Og så skal flyet males. Det er dog ikke endelig afgjort, om den skal fremstå som camouflagemålet militærfly eller mere muntert civilt, men i betragtning af, at Proctor faktisk var Flyvevåbnets første fly, taler meget for, at det trækker i battle-dress, uanset at typen anvendtes meget længere som civilt fly.

Vælger man den militære løsning, skal det så være i den oprindelige danske udførelse med rødhvide kokarder og engelsk nummer, eller skal det være med dansk nummer?

Foreløbig er der dog god tid til at overveje sagen, for selv om „torsdagsklubben“ består af entusiastiske medlemmer, er der meget arbejde, der skal laves, før man fatter sprøjtepistolerne.

Det var nødvendigt at lave en helt ny bagkrop til museets Proctor.

Alt i luften

I den lange weekend 12.-13. august er der *Alt i luften* på Danmarks Flyvemuseum.

Alle fly, der er tilmeldt arrangementet, slipper for landingsafgift i Billund lufthavn, og de, der er ældre end årgang 1968, kan endda få lov til at lande på svæveflyvebanen op til selve museet.

Lørdag og søndag er der demonstration af forskellige flytyper, og der er stande med udstilling af materiel og tilbehør til fly.

Om lørdagen er der foredrag om og demonstration af moderne navigationsudstyr, om søndagen foredrag om og demonstration af hjemmebyggede fly.

Der er cafeteria, øltelt, grill m.v. og stort „surprise party“ lørdag aften med musik og dans, underholdning og konkurrence.

Når deltagergebyret, 50 kr. pro persona, er betalt, har man ubegrænset adgang til de tre museer i Center Mobilium alle tre dage.

Tilmeldingsblanket og program kan rekvireres i Center Mobilium, tlf. 75 35 32 22.

Plast

I Center Mobilium vises fra den 22. juli til 18. september **PLAST. En kulturhistorisk udstilling.**

Udstillingen fortæller om de mange forskellige plastarter (akryl, celluloid, dralon, melamin, nylon, polyester, PVC, vinyl m.fl.) og om plastens anvendelse inden for sundhedssektoren, kommunikation, sport og fritid.

Endvidere plastens arkæologi - en historisk samling af hverdagsting fra de første masseproducerede genstande ting til nutidens designprodukter.

Udstillingen er oprindelig svensk, men er suppleret den med karakteristiske danske produkter, fx legetøj, brugsgenstande, hjælpemidler til mennesker og rør.

Den har i forsommeren været vist på Nationalmuseets afdeling i Brede.

Portræt af en formand:

Søren Jakobsen

Civilingeniør Søren Jakobsen, der har været formand for Flyvemuseets repræsentantskab og bestyrelse siden 1990, var det meste af sin erhvervsaktive tid ansat i firmaet Peter F. Heering, hvor han sluttede som teknisk direktør.

Han fik privatflyvercertifikat i 1966 og flyver stadig (har part i Piper Cherokee) og var i to perioder formand for Midtsjællands Motorflyveklub. Sin største organisatoriske indsats har han dog ydet i Kongelig Dansk Aeroklub, hvor han var medlem af bestyrelsen fra 1970 til 1987, de sidste ni år som formand.

Det var altså en erfaren organisationsmand, man i 1990 fik overtalt til at blive formand for Danmarks Flyvemuseum. Han overtog et flot museum og en stor organisation, beregnet på et besøgstal, der hurtigt viste sig alt for optimistisk.

Men Søren Jakobsen er født og opvokset i Jylland, og med ægte jysk stædighed og energi gik han i gang med de mange problemer, han havde arvet - typisk for ham er dog, at han foretrækker

at tale om „interessante opgaver“, selv om løsningen af dem har betydet meget og hårdt arbejde.

Udtrykket „arbejdende formand“ er blevet meget udbredt de senere år. Det passer utrolig godt på Søren Jakobsen.

Den 16. juli bliver han 70.

DKW særudstilling

Den 12. august, 30-års dødsdagen for den danske bilpioner Jørgen Skafte Rasmussen, åbner en stor mindeudstilling om denne store danske søn, som ikke mange i Danmark kender.

Den fortæller om udviklingen af DKW motorcyklerne og bilerne, om dannelsen af Auto Union, Audi etc.

Udstillingen løber til årets udgang.

DANMARKS FLYVEMUSEUM

Center Mobilium
Ellehammers Allé 3,
7190 Billund.
Tlf. 75 35 32 22.

Formand: Civilingeniør Søren Jakobsen,
Byvej 70, 4682 Tureby,
Tlf. 53 68 35 23.

FLYVEMUSEETS VENNER

Formand: Direktør Christian R. Hunderup
Slotsvej 49A, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 06 14.

Kasserer: Grethe Schultz,
Lindevang 16, 2660 Brøndby Strand.
Tlf. 43 73 11 81. Giro 1 08 50 93.

Redaktør af NYT:

Hans Koføed,
Skt. Markus Allé 13^ø,
1922 Frederiksberg C.
Tlf. 35 37 32 56.